

Johann Georg Dorsche

**Collegii Theologici In Universitate Rostochiensi Decanus Doctores Et
Professores Ad Actum Solennem Disputationis Inauguralis De Monarchia
Ecclesiastica, Ex Vers. XVII. & XVIII. Cap. XVI. Matth. a ... Dno. M. Johanne
Ludovico Ruelio, Regio Pastore ad templum cathedrale & Archipresbytero apud
Strasburgenses Borussorum ... Die 1. Septemb. more consueto, instituendum,
Academiae Rectorem Magnificum, Professores Excellentissimos, Doctores ...
amice invitant**

[Rostock]: Kilius, 1659

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn740016490>

Druck Freier Zugang

R. V. Med. 1659

Johann Christoph Ottonis

Med.: Johann Ludwig Rühlins

Mit Progr.

44 15
~~16~~

COLLEGIUM THEOLOGICUM
IN
UNIVERSITATE ROSTOCHIENSI
DECANUS
DOCTORES ET
PROFESSORES

AD
ACTUM SOLEMNEM
DISPUTATIONIS INAUGURALIS
DE

MONARCHIA
ECCLESIASTICA,

EX VERS. XVII. & XVIII. CAP. XVI. MATTH.

REVERENDO ET CLARISSIMO VIRO
DN. M. JOHANNES LUDOVICO
RUELIO, REGIO Pastore ad templum cathedra-
drale & Archipresbytero apud Strasburgenses Borussiae,
AUSPICE JESU

Die I. Septemb., more consueti, instituendum,
Academia RECTOREM MAGNIFICUM, Professores Excel-
lentissimos, Doctores Civesq; Clarissimos & Præstantissimos,
nec non Literarum & Literatorum fautores (respective) observantes,
officiose, amice invitant.

ypis Heredum NICOLAI KILII, Acad. Typogr. M. DG. LIX.

*P*anti momenti, quantarumque consequentiarum,
contra Papalem monarchiam, sit illa de Pontificis a-
licijus œcumenici in spiritualibus & temporalibus
absoluta potestate, controversia; confessus est inge-
nuè Bellarminus in præf. libr. de Pontifice Romano:
Cum de primatu Pontificis agitur, (ait) de summâ rei Chri-
stianæ agitur. Id n. quæritur, debeatne Ecclesia diutius con-
sistere, an vero dissolvi & concidere? Quid n. aliud est quæ-
rere, an oporteat ab ædificio fundamentū remove, à grege
Pastorem, ab exercitu imperatorē, solē ab astris, caput à cor-
pore; quàm an oporteat ædificiū rueri, gregē dissipari, exer-
citiū fundi, sidera obscurari, corpus jacere? Scilicet intoxicatus
poculo meretricis Roma Cardinalis, non credit Ecclesiã aliã eterna
salutis asylum esse posse à Romanâ, cujus tm. illã esse religionē facile
intelligit, ut si in aliã quam Põtificis, solam nēpè divinã auctoritatem
resolvatur, (à Papalibus n. vel inventionibus vel confirmationibus,
tanquã ex ecclesiastico capite, in solidum prodeunt omnia ligamen-
ta, arteria, nervi, corpus Ecclesie illius unientes, continentes, seu sum-
motumque omnem in illud debentes) maximã sui parte in fumum
& fabulam abitura sit; Ab hac controversiã fundamentali & radica-
li, ex quã pleræq; alia religionem Pontificiam absolventes, tanquam
ex primâ origine prodeunt, certum judicium formabitur de reliquis,
quibus illi à veritate revelatã dissidere sustinent. Si fundamentum,
hoc evertatur cadet sũl & ñ; edpãũpã ecclesie Pontificia; si radix
hec amputetur, marcescet & dissipabitur foliosissima Romanorum
dogmatum arbor illa, sub cujus umbra tam suaviter papales avicule
sui domini inventiones & phantasias decantant. Absolvitur a. con-
troversia tam ardua quatuor imprimis momentis & quæstionibus,
quarum quæq; priores in gnatiã sequentium fraudulenter reperte
sunt & disputantur. PRIMA generalissima est; An sit unq; quispiam
à Christo constitutus omnium ecclesiarum toto orbe dispersarum, atq;
adeo omnium pastorum singulis ecclesiis præfectorum, summus pa-
stor, à cujus absoluto directorio & nutu universa ecclesia, & propter
hanc

hanc omnis temporalis potestas dependeat? Affirmant Pontificii, nihil moti scriptura sacra silentio inexpugnabile, de monarchiâ tali ecclesiasticâ: nihil ipsius Servatoris nostri irrefragabili interdicto, quo suos, nec Petro excepto, apostolos περωτεια & Φιδουκλια illa, (quam post apostolorum tempora Romani episcopi resuscitarunt, & cum tot animarum parricidio foverunt,) turgidos constringit, ne unquam vel ipsi, vel ipsorum legitimi successores sic se efferre audeant. Luca XXII, 25. seqq. REGES GENTIUM, ait (sive quoruncumq; populorum, confer Matth XXIV. 7. C. XX. 32. Luc. VII. 5. C. XXIII. 2. Job. XI. 48. Actor. II. 5. tempore Christi prater Judæos gentilismo involutorum; qui soli reges habebant, de quibus propheta prædixerat fore, ut Messia regnum in omnia illa extendatur; quod apostoli, tum cum Christus salvifica sua morti vicinus esset, impletum iri, seq; in thronos regum gentilium reponendos sperabant) DOMINANTUR EIS, (non quidem tyrannicè, neq; n. id τὸ κατὰ χυμῶν per se insert Act. XIX. 16. Jerem. III. 14. Psalm LXXII. 8. sed dominio simplici, Neq; n. dominationem illam, qualem discipulis derogat Christus, reprehendit sed eandem nudè introducit, Imò talem indigitat qualem discipuli affectabant; qualem administrantes sunt ἐσπεύοντες v. s. יְרֵבִים; quales multa fuisse gentilium imperitationes; moderata nempe & equa) ET QUI POTESTATEM HABENT SUPER EAS, BENEFICI VOCATUR. VOS AUTEM NON SIC &c. (ad qua verba rectè Bernhardus Claravallensis Abbas, vir, judicio Bellarmini Lib. de script. Eccles. planè Apostolicus. Non dominantes in clero, sed forma facti gregis. Ne hoc dictum solâ humilitate putes, non etiam veritate, vox Domini est in evangelio, reges gentium dominantur, vos a. non sic. Planum est, apostolis interdicitur dominatus. Iergò & tibi usurpare aude, aut dominans apostolatium, aut apostolicus dominatum. Planè ab alterutro prohiberis, si utriq; similiter habere voles, perdes utriq; &c.) Agnovit severum illud Christi ab ipso Petro (à quo omninò reluctante, tyrannidis sua originè deducunt pontificii) repetitum interdictum I. Epist. Cap. V, inter alios Gregorius Magnus, sexagesimus sextus

à Petro, ut ajunt, episcopus, ex præfecto urbis Papa factus. Et aperte
protestatur, occasione Johannis episcopi Hierosolymitani, uni-
versalis episcopi nomen arripientis, illum, qui vel esse vel dici volue-
rit catholicus & summus ecclesie visibilis episcopus, quicumq; is fue-
rit, antichristi præcursorem fore. Libro IV. epist. XXX. ad Mauri-
tium Augustum. Eundem, inquit, fratrem & confacerdotem
meum studiosè admonere curavi, ut si habere pacem omnium,
concordiamque desiderat, à stulti vocabuli se appellatione
compelcat &c. Ego fidenter dico, quia quisquis se universa-
lem sacerdotem vocat, vel vocari desiderat, in elatione suâ
Antichristum præcurrit, quia superbiendo se cæteris præpo-
nit. Nec dispari superbiâ ad errorem ducitur, qui sicut per-
versus ille Deus videri vult super omnes homines, ita quis-
quis iste est, qui solus sacerdos appellari expetit, super cæte-
ros sacerdotes se extollit &c. Paria exstant multa in epistolâ eâ-
dem, & XXXIV. ejusdè libri ad Constantinam Augustam. Epist.
XXXVI. ad Eulogium episc. Alexand. & Anastas. episc. An-
tioch. Epist. XXXIIX. ad Sabinianum diaconum. Epist. LXXX.
Libro VI. epist. IV. ad Cyriacum episc. Constant. Epist. XXIV.
ad Anastas. episc. Antioch. Lib. VII. epist. XXX. ad Eulogium
episc. Alexand. Epist. LXX. ad Thestal. Eandem modestiam, va-
riorum ecclesie patrum testimoniis, commèdavit Gratianus, C. mul-
ti dist. XL. ex Chrysostomo. C. legimus dist. XCIII. ex Hieron.
C. Primæ sedis dist. XCIX. ex Concilio Africano. C. nullus dist. eâ-
dem ex Pelagio. C. ecce. dist. eâdem ex Gregorio &c. **QUÆSTIO**
GENERALIS SECUNDA, indeterminatū prius de aliquo summo Ecclesie
monarcha postulatum, in specie ad Petrum confert, scilicet, annon
hic ex Apostolorum choro à Christo solus in auguratus sit & confirma-
tus, in universali illo administrandæ ecclesie officio? Negãdam eam,
si thesis prior, quod Christus nullum instituerit œcumenicum talem
episcopum explosa est, quis non videt? In quo genere non sinè laude
eximia, Reverendus & Clarissimus Dominus M. JOHANNES
LUDOVICUS RUELIUS, Pastor ad templum cathedrale
& Ar-

& Archipresbyter apud Strasburgenses Borussiae. Theologiae Candidatus in praesens noster, pro orthodoxia, in sua hac Inaugurali disputatione, mentem calamumque occupavit, pregnantissimam illam controversiam, An ex Christi dicto illo Matth. XVI. 17. 18. secundum mentem Pontificiorum, Petrum constitutum esse a Domino Monarcham ecclesiae solidè probari possit? iusto modo pertractans. TERTIA, ex duabus antecedentibus nexu necessario descendens QUÆSTIO specialiter successione in jus Petri, si quod tale fuisset quale Pontificii mentiuntur, quod Pontifici Romano tribuunt, concernit. Successionem illam, eò quod à Deo non esset, sapissime interruptam & sublata esse, Satanà efficaciter operante in filiis incredulitatis per diuturnas vocationes post Johan. III. Pelagium II. Gregorium. Fabianum. Bonifacium. Severinum. Martinum I. &c per Antipaparam affectatas dissensiones, quarum XXIIIX. ex Platina, Onuphrio, Baleso, Bellarmini chronico occurrunt: per hæreticas discessionem, notabiles in vita Zephirini. Lyberii. Felicis secundi. Viglii. Honorii primi, quæ & alia prolixè in lucem protrahuntur Confessionis catholice D. Gerhardi Lib. I. pars II. cap. II. per illegitimas occupationes, nempe (1) Simoniacas largitiones quas in Sylvestro III. in Benedicto IV. in Sergio III. in Benedicto IX. detestatur Platina. (2) sanguinolentas factiones quas deplorat Baronius ad An. 897. 900. 908. 912. &c. (3) Fraudes & injurias ex quarum praxi de Bonifacio proverbii loco dictum fuit, ipsum intrasse ut vulpem, regnasse ut leonem, mortuum esse ut canem. Idem historia de Gregorio VI. Greg. VII. Johanne XXIV. & aliis testantur. (4) Magicas artes, quibus ad universale ecclesiae directorium ascendisse, & illud administrasse confirmant, de Sylvestro II. Antonius Archiepiscopus Florentinus part. II. tit. XVI. c. I. de Gregorio VII. Abbas Urspergensis in chron. ad an. CI. LXXX. Benno de vita & rebus gestis Gregorii VII. Quinq; inquit, Papæ se totos consecrarunt Satanæ. Sylvester II. Benedictus IX. Johannes XX. Joh. XXI. Gregor. VII. Talem, inquam, fuisse successionem post Petrum, inficiari ipsi Pontificii nequeunt, relinquentes in proclivi iudicium de

*autoritate divina, qua niti successionem illam Pontificum errare
nesciorum, Ecclesia Christi capitum sanctissimorum, impudenter
asserunt. Et utut ipsa successio, & succedentium vita de sui origine
quæ divina sanè non est, adeò liquidè non testarentur, vel inde tyran-
nis Romanorum Pontificum crudelis, quæ sibi incompetencia sumunt,
satis eluceret, quod doctissimi ex Pontificiis cõplurimi, non (veritate
victi) confiteri non possunt successionem illam, quam ut palmariam
religionis partem tuentur, juris divini non esse, ut patet ex Nicolai
Cusani lib. II. de Conc. Cath. cap. XIII. Thomæ de vio Cajetani
tract. II. de compar. Pontif. & Concil. c. XXII. Alphonsi de Castro,
verbo Papa. Franc. Suarez lib. III. defens. fidei Catholice c. XIII. ex
Dominico à Soto in IV. sent. dist. XXIV. Alphonso Mendoza
in Controv. Theol. q. IV. & c. Et novissimè Valerianus Magnus in
colloquio Rheinfeldensi. An. MD LXX LI. habito, Gießensibus Dominis
Theologis libenter concessit. Hanc thesin, post ætatem D. Petri,
Pontifices Romani, successores ejus, habent auctoritatem
infallibilè & c. non quimus inferre ex solo textu sacro, siqui-
dem in bibliis nulla sit mentio Pontificis Romani, sed neq;
ab autoritate judicis Ecclesiastici possumus præcisè sine ar-
gumento Theologico confirmare illam thesin. Nos enim in-
ter decreta ecclesiastica, fidem concernentia, nullum scimus
quod Pontifici Romano tribuat expressè infallibilitatem au-
ctoritatis. & c. Probamus tn. ab auctoritate judicis Ecclesia-
stici has VII. propositiones (1) Pontifex Romanus est suc-
cessor D. Petri Principis Apostolorum (2) Pontifex Roma-
nus tenet Primatum in universum orbem. (3) Est verus Chri-
sti vicarius. (4) Est caput totius Ecclesiæ. (5) est omnium
Christianorum Pater. (6) Et Doctor. (7) Cui à Domino Jesu
Christo, in Beato Petro tradita est plena potestas pascendi,
regendi & gubernandi universam Ecclesiam. Patres n. Oec-
umenicæ Florentinæ Synodi, cum Eugenio VI. Pontifice
Romano, quæstionem de Primatu Pontificis Romani defini-
erunt & c. Egregiū verò fundamētū, anno demū MD CCCC. XXV III.*

NATUM

natum pro confirmandâ autoritate Romani Episcopi in spiritualibus
& secularibus summâ, in quam resolvenda sit ultimò Christianorum
omniû fides, & de quâ, quicumq; fuerit, sub periculo excommunicati-
onis infelicissima ambigere non audeat: quasi res tam levis esti-
mationis sit, imperium in conscientias & Regna hominum, ut illi
sufficiat aliqua otiosorum Monachorum & prelatorum, antè secula
duo sub imperio ejus pro quo desinare cogebantur, convenientiû ser-
vilis cõstitutio. Tam desperatâ causa religionis est, extra verbum Dei
asserenda! **QVÆSTIO** in negotio hoc **QVARTA**, specialissime po-
testatè Pontificis in temporalia omnia ad libitum dispensanda, at-
tingit. In qua ut transmittamus omnia quibus potestatem illam con-
fictam, tyrannicam in. & Antichristianam esse, solidissime nostræ
res dudum evicerunt; quodq; nulla esse queat, si tres hypotheses prio-
res inanes fuerint; vel unum illud; quod in assertio hac postremo,
ipsi propugnatores sunt varii, dubii, dissentientes, mendaciorum ar-
tifici a prodit. Tres sanè publica Romanæ sum factiones hanc ibe-
sin qua qua ver sum miserè lacerant, & distrabunt. Primon. Politici
vel ex sententiâ mancipiorum papalium atbei, sic dicti à nonnullis
Pontificis, quod fetidam Pontificum libidinem omni ex parte ado-
rare nolint (ut patet ex libro Jesuitæ Garasse in Steph. Paschab
consiliarium & advocatum regium, Et Richeomi ac Felicis de
la Grâce Jesuitarû, cui libro titulus. La Chasse du Renard Pasquin.
confer Baron. ad an. c15 LXXIII. §. 13) Romanum Pontificem jure
divino, nullum prorsus rerum temporalium dominium, aut jurisdic-
tionem, sive directè sive indirectè, habere contendunt, tales sunt
Marsilius Patavinus in defensore pacis Guillelmi Barclai J. C.
de potestate Papæ Rugerus Widrigtonus in apologia pro jure prin-
cipum & c. Contra Theologi, papam eo ipso quod papa est, non esse re-
gem vel imperatorem ut possit eadem gerere que regis sunt aut im-
peratoris, sed posse in & regibus & imperatoribus uti pro autoritate
suâ, sita commodum existimet ecclesie suæ, docent. Deniq; Canonista
Papam ut Papam, jure divino habere plenissimam potestatem in u-
niverso orbem, in rebus tum Ecclesiasticis tum politicis, astringentes

conterz

contra priores pugnaciter procedūt: Quales tūm Canonista, tūm Theologi sunt, Augustinus Triumphus, Joh. de Turrerematā, Albertus Pighius, Nicolaus Sanderus, Bellarminus, Thomas Bozius, Jacobus Gretser, Alexander Carerius &c. Nos missa hac vice Andabat omachia illa papali, in quam, occasione in auguralis disputationis, Prædicti Reverendi & Clarissimi Viri, Domini M. JOHANNIS LUDOVICI RUELII &c. de summa Petri Apostoli & Monarchicâ potestate (quâ ingeniosè cōmentū sunt Pontificii) in præsens cōmendanda, incidimus, id agemus quod suscepimus. Præmittimus verò invitationi, ad solemnem hanc disputationem, publicam, more usitato, optimâ laude dignam, ad clarissima quævis aspirantis vita, curriculum Candidati nostri. Natus is est Anno M. DC. XIX. die XXIII. Septembris styl. veter. Rætzia Neo-Marchicorum, PATRE, viro amplissimo, CHRISTOPHORO RUELIO, Cive ibidem atq; Mercatore primario, An. M. DC. XXXVII. d. XXVII. Decembr. styl. nov. Fer. 3. Natalit. SALVATORIS, Friedlandiæ Polonorum denatō: MATRE, MARIA Niereden/ Matronâ honestissimâ, quæ filium beatissimis undis tinctum studio Theologico mancipavit, rata, præcipuunt hoc mercaturæ suæ lucrum, si animum filii elegantissimis humanitatis & Sacrarum Literarum studiis ornatum experiretur Parens. In Scholâ patriâ non ignobili, pietate & studiis, qua teneram ætatem decent, innutritus, post tyrociniâ pueritiâ, ornamenta discendum plenius sectari aggressus est, Moderatoribus (quorum bene meminisse) Viro Reverend. atq; Doctiss. Dn. Samuele Grutzmachero, p. t. Ecclesiaste apud Falcoburgenses vigilantissimo, Affine & Compatrie suo honoratissimo, juxta ac Viro pereximio & Doctiss. Dn. Michaele Conovio, nunc temporis Directore Chori ad Aedes S. S. TRINITATIS, & Cantore Gymnasti Gedanensis, famigerabili, amico suo præ plurimis dilecto. Translatus est inde consiliō Parentum Anno M. DC. XXXIII in Scholam Stargarciensem Pomèranorum, ibidemq; biennium substitit, Rectore Viro Clariss. Dn. M. Daniele Raderechto, sub informatione præcipuè tam publicâ, quàm privatâ, Dn. Matthiæ Weberi, deinceps M. Christiani Biedermanni, virorum

virorum de studiis ipsius optime meritorum, pariter & sub Modera-
mine Dn. Matthæi Keltzii, Musici celeberrimi & Chori Directo-
ris gravissimi, ipse Musices amantissimus, ubi gubernatione & con-
victu Viri pl. Reverend. Clariss. Dn. Danielis Ruëli, Pastoris ad
D. Johan. vigilantissimi, Vice-Prepositi meritissimi (paucis ab hinc
septimanis inter multorum lachrymas & suspiria, d. $\frac{2}{17}$ Junii ho-
râ 2. pomerid. piè in DOMINO & placidè demortui) utilissimè fru-
ebatur, donec ST ARGARDIA illa florentissima, delitiæ Vicinorum,
&, quod ad præcipuam Urbis gloriam pertinet, elegantissimorum
Ingeniorum parens, obsidione Cesareâ cincta, ANNO. M.DC.XXXV.
diro (prob!) incendio exposita, cum Scholâ Ejusdem tam veteri,
quàm Gymnasio noviter exstructo, pariter & augustissimis Templis,
devastaretur. Anno eodem in Gymnasium Dantiscanorum Acade-
micum, Officinam illam doctrina solidioris exquisitissimam (CORO-
NAM sub introitu promittentem Musarum Cultoribus) misus, DN.
Professorum, Pl. Reverend. & Excellentiss. DN. JOHANNIS BOTSACCI,
S. S. Theolog, D. & P. P. tum temporis Rectoris Gym. & ad Aedes S. S.
TRINIT. Pastoris primarii, ut & Dn. Johannis Mochingeri,
Professoris Eloquent. Incomparabilis, nec non Dn. M. Petri Crü-
geri, Mathematic. celeberrimi, ceterorum, lectiones, sedulo, ut par
fuit, frequentavit, ad parandam eam, quæ decet Academiâs, erudi-
tionem. Antequàm verò istas Musarum Sedes adiret amplissimas,
visum fuit lustrare in POLONIA MAJORI, Cunitzium, Posnaniam
ad Vartam & Prosnam fluvios, Warsaviam, Regiam Sedem,
Gnesnam, quæ prima omnium scribitur à Lecho condita, Petro-
coviam, Regni Tribunal, Spicimiriam, &c. In POLONIA MINORI,
Cracoviam, antiquam Regum Polonorum Sedem, quam Petrus
Appianus PTOLOMÆI CARRODUNUM scribit, Sandomiriam &
Lublinum, Urbes principales. In BORUSSIA, Thorunium, anti-
quissimam & præclaram Urbem, Strasburgum, Regium Fortali-
tium, Grudenum, Mariæburgum, Eibingam urbem munitis-
simam, ceterasq; his minores. REGIOMONTUM demum adiit Anno
M.DC.XXXVII. atq; Academia Civis inscriptus est à Magnifico Re-

*Etore, Viro Ampliſſ. Dn. CHRISTIANO Ohm/ J. U. D. & P. P. Ubi
Philophis pariter & Theologis celebratiſſimis Auſpiciſus, ſtudiis
ſuis feliciter continuandis indigilans, PHILOSOPHOS, Dn. M. Mi-
chaelem Eiſlerum. Logic. & Phyſic. Profeſſorem, M. Valenti-
num Thilonem, Oratorem, M. Albertum Linemannum, Ma-
thematic. Excellentiſſ. quem & poſt ipſius ſocerum, Michaelem
Gericken/ Hoſpitem naſtus eſt exoptatiſſimum, ex cujus amiciſſima
converſatione haud exiguum ſtudiis ſuis adjecit augmentum. :
THEOLOGOS verò D. Johannem Behmium, Senioreſem, in verum
Nativitatis CHRISTI annum inquirentem, D. Coeleſtinum Mys-
lentam, de Corpore Prutenico differentem & L. C. Theol. explican-
tem, M. Levinum Pouchenium, JOELEM Prophetam interpre-
tantem, & contra Photinianos diſputantem, M. Andream My-
hium, Hebraea, & qua Linguarum Orientalium ſunt, legentem, cu-
riose audivit. Collegiis itidem privatis Lectorio diſputatoriis, qua-
lia inſtituerunt M. Wilhelmus Witzendorff. Metaphyſicum, ,
M. Daniel Lagus Phyſicum, M. Chriſtian. Sindknecht Ethic-
cum, M. Fridericus Meyer, Logicum &c. indefeſſo ſtudio inter-
fuit auditor, Opponens & Reſpondens. In hoc fauſto ſtudiorum ſuorum
DN. Cand. curſu amantiſſimus Magnis ingeniiſus, An. M. DC. xxxix.
nanciſcebatuſ occasionem in Livoniam proficiſcendi, ubi luſtra-
vit Rigam, primariam totius Livonia urbem ad Duinam, item
Kokenhuſen, Wolmar, alias, poſtea Topatum ſive Derpt, Epi-
ſcopalem urbem, Revaliam, Metropolim Eſtorum, Weiſenburg,
Tolsberg, Borcholam, Epiſcopi Revalienſis ſedem. Deinceps li-
teris Fauctorum inſtructus trajecit in Sveciam, & ſalutavit Stock-
holmiam, Emporium nobile & Sedem Regiam, Ubfaliam ad Sa-
lam, in centro Sveciae ſitam, Schola publicae accommodatiſſimam. :
Hiſ & nonnullis aliis Arcibus, Propugnaculiſus, monumentiſus, illu-
ſtribus, viſiſus, rediit ad priſtinum ſtudiorum ſuorum domicilium,
Regiomontium. Reduci An. M. DC. XL. aperiebatur inſperato no-
vum hoſpitiuſ apud virum Ampliſſimum atq; Conſultiſſimum, ,
Dn. Ge-*

*Dn. Georgium Wegnerum, p. t. Senatorem Kneiphofensem, Fauto-
rem suum precipuum, quem tam faventem expertus est, ut non solùm
multum laudis, interprete testimonio perquam honorifico, ipsi tri-
bueret, sed etiam Dn. Candidati filium, Johannem Christophorum
Ruëlium, se pari affecturum benevolentia ultrò polliceretur. Eo
tempore Vir Admod. Rev. Ampliſſ. & Excellentiss. Dn. D. Abra-
ham Calovius, S.S. Theologiae Studiosis suam commodabat in Col-
legiis operam indefessam, quem quoties Dn. Candidatus audivit, to-
ties de profectibus & incrementis suis sibi gratulatus est. Achatem
quoq; fidum habuit privatim, Clariſſ. Dn. M. Christianum Vis-
marum, virum inprimis Doctum & eruditum, quo Praeside Difer-
tationes Philosophicas de Affectibus Entis, de Potentiâ &
actu, de necessario & contingente, de naturâ Spirituum in
genere, de Intelligentiis in specie, Eruditorum examini sub-
jecit. In Theologia disputavit de Interpretatione Sac. Scriptu-
ræ, de Anti-Christo, & de Satisfactione CHRISTI: Necnon
è Cathedrâ Ecclesiasticâ aliquoties magnâ cū laude audito est. Edi-
tis illis in Borussia speciminibus, Athenas Albertinas demum linquere
constituerat, alias Germaniæ Academiis visurus. Per Poloniam
ergò, Cassubiam, Vandaliam, Pomeraniam migrans, Fran-
cofurtum ad Oderam, Athenarum patrium attigit proximè. Perre-
xit Witebergam, Theologum grandævum, Dn. D. Jacobum Mar-
tini. D. Paulum Röberum, Concionatorem celeberrimum, D. Jo-
han. Scharffium, Philosophum solertissimum aditurus. In supe-
riorem Germaniam progrediens ARGENTORATUM per orbem ter-
rarum celeberrimum imprimis quidem affectabat, at per sevientia
bella, (quod vehementer dolet) videre non licuit. Reverti coactus
in Misniam Dn. Candidatus, perlustratâ Dresdenâ, Lipsiâ, Jenâ,
patriam repetivit, & in reditu (ne videretur Hospes in patriâ)
Brandenburgum, Spandovium, Coloniam & Berolinum,
Britzam, Bernovium, Freienwaldum & Oderobergum & c.
salutavit. Cùm postmodum Patriæ, habitis in Ecclesia aliquot ser-
monibus*

monibus, suam & industriam & observantiam prolixius probasset,
invitatus est ad aliquam concionem Sedini in Templo Arcis Ducalis
habendam, cui Deus tam felicem concessit eventum, ut An. CHRISTI
M. DC. xli. à Consilio REGIO, Ecclesie Falcobergensis constitueretur
Pastor. Sacris Ministerii post legitimam vocationem & ordi-
nationem d. XXxi. Maji, Ejusd. anni SEDINI in Templo ad D. Ja-
cobi à Plur. Reverend. Excellent. Dn. D. Jacobo Fabricio, Pastore
t. temp. Aulico & Superintend. General. Pomeran. Oriental. ritè ini-
tatus, pie constituit Dn. Candidatus, spartam suam candidè & de-
center exernare; nec quicquam pratermittere, quod fidelem DOMI-
NI decet operarium. Et sanè. DOMINUS ipse rem bene gestam exitu
admirabili comprobavit. Equidem complectebantur exitiosa Ger-
maniam bella, & indices horribiliora, que animos mortalium val-
de solent torquere, irruerant mala, exponebatur & Clariss. Dn. Can-
didatus variis multorum adversitatibus: Mirificè verò tantis malis
eripiebatur, & quietior i præscièbatur functioni, DEO PROVIDENTE,
cùm Anno M. DC. XLViii. Nobiliss. & Amplissimus SENATUS, Illu-
stris Reipublica Gedanensis, Promotore, Viro Nobilissimo & Gene-
roso, DN. ADRIANO de LINDA, tunc temporis, Magnific. SENATUS
PRÆSIDE, & ADMINISTRATORE Promontoriorum, illum ad
Pastoratum Ecclesie Löblovienfis & Vicinarum promontorii prussici
vocaret. Ubi Ecclesiastico muneri per decennium cum laude præ-
fuit, & ex viribus, quas in functione illà Eidem suppeditavit DEUS,
ministravit, DN. PATRONIS suis commendatissimus, qui inscriptio-
nes laborum Ejus, quos publici juris fecit, ut SPECIMINA CONCL-
ONATORIA, Sacra TRIUMPHALIA, Meletemata de SPIRITUALI
AGRICULTURA & COOPERARIIS DEI, Acclamations solemnes
& c. benevola omninò exceperunt manu: Et, ut solent DOMINI GE-
DANENSES Officia & studia suorum abundè remunerari pro meritis
eujuscung, & ad majora promovere benemerentes, ita quoq; DN.
Candidatus propensioem eorum affectum advertit, ipsum ad alti-
ora evecturum. Occupavit verò conatus illos REGIA vocatio, ad
Archi-

Archipresbyterium Strasburgense, quod Serenissimus & Celsissimus PRINCEPS, DN. DN. ADOLPH JOHAN, Comes Palatinus Rhent, Bavaria, Juliaci, Clivia & Montium Dux &c. &c. GENERALISSIMUS militiae, & SUMMUS DIRECTOR Reg. Palatinatum per Borussia, Anno M. DC. LVII. d. xxx. Augusti, Mariaburgi clementissime eidem confirmavit. Functionem idcirco priorem debite resignavit Dn. Candidatus & Anno M. DC. LVIII. d. xxvii. Januarii, styl. nov. Ecclesiae Löblövienfi publice per Concionem solemnem, more solito, valedixit. Pannonia tamen nondum obtinuit, quod per splendidam ad suscipiendas functiones Ecclesiasticas invitationem sollicitaverat. Cum verò perpetuo desiderio Matris suae consenscentis, Dn. Fratris pariter, Sororum, affinium & amicorum teneretur, Dn. Candidatus decreverat, suum, quem illis debebat, amorem atq; benevolentiam, testatum reddere, id quod praestitit anno proximo adventu suo, quem per decennium expectaverant, exoptatissimo. Postmodum animus ferebat, ad Oras ire maritimas, propterea Mensis Augusto se conferebat in Academiam Gryphiswaldensem, transibat Stralsundiam, salucabat Rostochium nostrum, pergebat Vismariam, trajiciebat in Daniam, cum REX SVEDIAE, CAROLUS GUSTAVUS, admirabilis VICTOR hostium, CRONEBURGUM & Helsingoram deditione accepisset, Hafnia autem, vulgo Copenhagen, aetiam obsidione premeretur. Roelchidia REGUM Daniae & Magnorum Ducum insignia monumenta conspicienda praebuit. FRIDERICIBURGUM Paradisum Regium Septentrionalem dixeris, cujus splendor non solum Dn. Candidatum, sed & multos alios admiratores habuit. Sora Selandiae & antiquitatibus, & Nobilitate, & literarum cultu celebris est. Croneburgo, Castello Regio, ultra mare ab altera parte Helmsinbotch cum oppido ejusdem nominis respondet. SCHONINGIA, vulgo Schonen, oppidorum frequentia, maritimis opibus, & portuum commoditate, nulli cedit, Provincia insignis,

signis, Regioni. Placuit & navigare in Norwegiam, ne inco-
gnite essent Dn. Candidato quinq; Arces Regie, Bahusia, Ag-
gerhusia, Bergerhusia, Nidrosia, Wardhusia. In regressu
lustravit sub Zelandia Amigriam & Huenam, vulgo Ween:
Item Fioniam, Lagelandiam, Falstiam, insulas: Moe-
niam & Gutlandiam praternavigavit, properans ventis se-
cundis Lubecam. Cursui tam veloci & felici accedebat proxi-
mè Hamburgum, urbs Hanseaticarum opulentissima, per ter-
ras salutanda. Neq; tamen HOLSATIA omninò prateriri debe-
bat, quamvis ob excursionses militum sine magno periculo, prae-
ter Segebergam, Chilonium, vulgò Kiel, Crempam &
Reinholdsburgum, vix concedebatur alia lustrare loca. In-
stitutum erat BRUNSWIGAM, primam MATREM PROSAPIÆ
RUELIANÆ, demum, Lunenburgo, Cellâ & Hannoverâ,
PRINCIPIBUS Sedibus visis, salutare, qua non nesciebat benevolè
excipere progeniem. Hildesheimii gloria est antiquitas, neq;
caret splendore, quod Templum insigne habet. WOLFERBYTUM
Dn. Candidato PRINCIPIS aperuit Bibliothecam, qua conspectui
sistit multorum millium volumina. AUGUSTÆ Vindelicorum
Confessione Protestantium augustissima invitabant Cl. Dn. Can-
didatum, ut excurreret in Thuringiam & Bavariam, perlu-
strans Erfordiam, Norinbergam, Altorffium, ejusq; Aca-
demiam, & multa alia praeclara Oppida, In regressu, voluptate
JULIAM videndi ductus, peragravit Duterstadium, Qued-
lenburgum, Halberstadium, Groningiam, qua splendido
Templo illustris, Magdeburgum, Halslebiium. Properabat
demum repetere ROSTOCHIUM nostrū, inst ante Hyeme: Ubi salu-
tatò praeprimis Viro Magnifico atq; Amplissimo, Excell. DN. D.
JOH. GEORG. DORSCHEO, p. t. Dn. Candidati Hospite beneficen-
tissimo, tunc Facult. Theol. DECANO, nunc Magn. Rect., postquam
ipsi profusus esset instituti sui rationē, accingebat se incunet an-
ter itinere Prusico. Redux in Borussia sub ipsis Auspiciis novi
anni

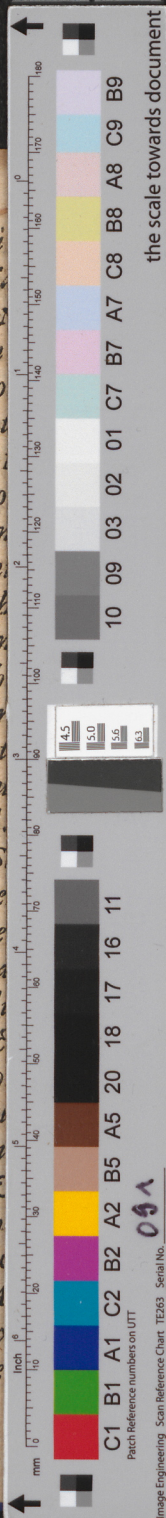
anni felicibus, die I. Januarii, currentis Anni M. DC. LIX. EL-
BINGÆ multis votis comiter exceptus est à Fautoribus & Ami-
cis. Neq; frustraneum erat iter; PRINCIPUM enim, DUCUM,
COMITUM, BARONUM, & aliorum magnorum virorum, nec non
Theologorum multorum, singularissimam conciliavit sibi DN.
Candidatus, gratiam, favorem & benevolentiam. REGIO-
MONTUM interea cogitabat de conferendâ DN. Candidato pal-
mâ Philosophicâ, dudum promeritâ. Rem nomine Amplissimæ
Facultatis Philosophicæ explicuit in Programmate Vir Excell.
Clariss. M. VALENTINUS THILO, Eloquentiæ Professor cele-
berr. DECANUS; Et nostrum Candidatum honorificentissimè
ad SUMMOS in Philosophia HONORES capefcendos invitavit, ad
quos demum Eundem Nobiliss. FACULTAS Philosophica d. 17.
Aprilis styl. nov. hujus ANNI, solemnî ritu provexit, præ-
cipuo inter VI. CANDIDATOS eximiæ eruditionis loco colloca-
tum. Imitatorem accepimus DN. Candidatum in hoc Honoris
stadio fratris sui amantissimi, Viri Excell. DN. CHRISTO-
PHORI HEINRICI RUELII, Practici apud Stargardiens. per-
eximii, qui jam ante aliquot annos à facultate MEDICA Laurum
obtinuerat DOCTORALEM, cujus susceptionem differre voluit.
Candidatus noster in commoditatem optimam, Fratri conce-
dens primas, ne minor is esset splendore Gradus, qui minor erat
natu, sed ut annos compensaret gloria. Nactus verò opportu-
nitatem rerum suarum commodissimam, honestissimam deside-
ria in FACULTATIS THEOLOGICÆ nostræ sinum (omni benevo-
lentiâ meritò, ingenia ad Ecclesiæ certissimum emolumentum
nata & educata, complectentis) effundere, & maturorum su-
orum studiorum testimonia & premia publica petere voluit.
Nec quidquam obstitit præcellentissimis illis conatibus, quin ad-
missò ad examen privatam DN. CANDIDATO ad summos in
Theologia honores aditus aperiretur. Examine subjectus
illam judicii in rebus Theologicis dexteritatem & Orthodoxias
sincer-

sinceritatem Collegio nostro probavit, ut omnino dignus habitus sit. qui Inaugurali Disputatione, cui dies I. Septembris dicta est. publicum etiam de eruditione sua iudicium experiretur. A vobis itaq;, Magnifice Domine RECTOR, Amplissimi, Consultissimi, Experientissimi, Excellentissimi, Clarissimi Dn. Professores, Reverendi verbi divini Ministri. Eximii artium Magistri, Nobilissimi & Præstantissimi Dn. Studiosi, cæteriq; Literatorum, & literarum Fautores, vestris honoratissimi titulis, eo quo par est studio contendim9, ut aliis tantisper sepositis negotiis die dicto DISPUTATIONEM HANC INAUGURALEM desideratissimâ præsentia vestrà, pro meliori commoditate, vel opponendo. vel auscultando, votivè condecorare dignemini. Id DEO nostro & Servatori, Summo redemptorum suorum PASTORI, imprimis gratum, Facultati verò nostræ & Domino Candidato per honorificum erit, qui toti in eo manebimus, ut benevolentiam tantam studiis promptissimis, quovis tempore, locoq; pro posse repensemus.

**P.P. Sub Sigillo Facultatis Theologicæ
ANNO M. DC. LIX. d. XXI. Augusti, quæ erat
Dominica XII. post TRINITATIS, insignis me-
morabili voce Populi; DOMINUS BENE
OMNIA FECIT,**

anni felicibus, die I. Januarii, currentis Anni
BINGÆ multis votis comiter exceptus est à Fa-
cis. Neg; frustraneum erat iter; PRINCIPUM
COMITUM, BARONUM, & aliorum magnorum
Theologorum multorum, singularissimam co-
Candidatus, gratiam, favorem & benevolenti-
MONTUM interea cogitabat de conferendâ Di-
mâ Philosophicâ, dudum promeritâ. Rem no-
Facultatis Philosophicæ explicuit in Program-
Clariss. M. VALENTINUS THILO, Eloquen-
berr. DECANUS; Et nostrum Candidatum
ad SUMMOS in Philosophia HONORES capefcentem
quos demum Eundem Nobiliss. FACULTAS Ph
Aprilis styl. nov. hujus ANNI, solemniter
cipuo inter VI. CANDIDATOS eximia eruditio-
tum. Imitatorem accepimus DN. Candidatu-
stadio fratris sui amantissimi, Viri Excell.
PHORI HEINRICI RUELII, Practici apud S
eximii, qui jam ante aliquot annos à Facultate
obtinuerat DOCTORALEM, cujus susceptione
Candidatus noster in commoditatem optima-
dens primas, ne minor is esset splendore Gradu-
nati, sed ut annos compensaret gloria. Nati-
vitatem rerum suarum commodissimam, ho-
ria in FACULTATIS THEOLOGICÆ nostræ sinu-
lentiâ meritò, ingenia ad Ecclesia certissimi-
nata & educata, complectentis effundere, &
orum studiorum testimonia & premia pub-
Nec quidquam obstitit præcellentissimis illis co-
misso ad examen privatum DN. CANDIDA-
Theologia honores aditus aperiretur. Es-
tillam iudicii in rebus Theologicis dexteritate

Et
Ami-
um,
non
DN.
GIO-
pal-
simâ
cell.
ele-
simè
t, ad
174
pre-
oca-
oris
TO-
per-
rum
luit
nce-
erat
rtu-
fide-
evo-
tum
e su-
luit.
ad-
os in
Etus
xias
nce-